

MRO

Ordförande Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV
0413-137 07, 070-607 76 44; info@museibanorna.se; www.museibanorna.se

MUSEIBANORNAS RIKSORGANISATION

Till: Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Eslöv den 30 april 2013

Remissvar från Museibanornas Riksorganisation (MRO): Remiss angående Transportstyrelsens rapport om insatser för att underlätta för små och medelstora företag samt kulturhistorisk verksamhet – uppdrag 6 i TS RB 2013

Museibanornas Riksorganisation (MRO) företräder de museijärnvägs- och museispårvägsföreningar som trafikerar egen bana skild från övriga nätet. Trafiken bedrivs på ideell basis utan avlönad personal och med syftet att visa upp det kulturhistoriska arvet av spårburen trafik. En presentation av begreppet museijärnvägar finns i vårt PM daterat 22 augusti 2010. Det har titeln "Museijärnvägen". PM:et går att hitta på MRO:s hemsida (www.museibanorna.se) eller rekvireras med hjälp av MRO:s e-postadress (info@museibanorna.se).

Granskning

MRO tackar för remissen och lämnar härmed följande remissvar¹. MRO vill understryka att MRO och dess medlemsföreningar önskar arbeta med mycket hög säkerhet i sin trafik. Vi sätter värde på en korrekt roll för samspelet mellan museijärnvägar och de föreskrifter i t ex järnvägslagen och järnvägsförordningen samt lagen om säkerhet vid tunnelbana och spårväg och förordning om säkerhet vid tunnelbana och spårväg som är giltiga för oss. Vi sätter också värde på och vill ha ett bra samarbete med tillsynsmyndigheten Transportstyrelsen (TS) och med Näringsdepartementet. MRO ser gärna fram mot ett sammanträffande med representanter för TS och departementet, om så önskas, när remisstiden har gått ut.

---

¹ Remissvaret har utarbetats med bidrag från MRO:s arbetsgrupp för säkerhet (Ragnar Hellborg, Sven Fredén och Björn von Sydow).

MRO

Ordförande Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV
0413-137 07, 070-607 76 44; info@museibanorna.se; www.museibanorna.se

MUSEIBANORNAS RIKSORGANISATION

Summering

MRO inleder med att konstatera att alla MRO-museibanor som har ansökt hos TS kommer att betraktas som museiorganisationer. För sådana organisationer föreslår TS i denna utredning reducerade avgifter enligt följande:

Inga avgifter för tillstånd, tillsyn och fordonsregisteravgifter.

Däremot kommer enligt utredningen avgifter att tas ut för godkännande av delsystem (500 kr/h och max 5 kkr per ärende) och för godkännande och tillsyn av utbildningsplaner, utbildningssamordnare och examinatorer (18 kkr per ärende).

TS anger i utredningen (avsnitt 8, sidan 135, övre tabellen) att totalkostnaden för ovanstående 5 delar är i genomsnitt 1.2 Mkr/år för järnvägmuseitrafik.

TS kommer enligt samma tabell att eftersträva en kostnadstäckningsgrad på 34 %.

Uttryckt i kronor blir det 0,4 Mkr/år som kommer att krävas in från järnvägmuseiföreningarna. Subventionen genom statsmedel blir genom detta förslag 0.8 Mkr/år.

I utredningen framförs som argument för att avgiftsbelägga godkännande och tillsyn inom utbildningsområdet att det kan föreligga en risk för konkurrens. MRO anser att denna risk bör enkelt kunna elimineras genom att godkännande endast gäller för museiverksamhet och inte kommersiell verksamhet.

MRO anser inte att det finns några rimliga argument för att kräva in 0,4 Mkr/år från järnvägmuseibranschen. Trafiken bedrivs på ideell basis utan avlönad personal och med syftet att visa upp det kulturhistoriska arvet av spårburen trafik. MRO:s medlemsföreningar som har sökt och blivit definierade som museiorganisationer bör därför befrias från alla avgifter. En sådan befrielse blir i linje med Näringsdepartementets intensioner, uttryckta i senaste regleringsbrevet till TS.

Inledning

TS framhåller i utredningen att myndigheten har genomfört ett flertal förenklingar som underlättar för små och medelstora företag. Till exempel: att inte reglera i onödan, att inte belasta berörda brukare med onödiga tillsynsinsatser och att minska myndighetens kostnader för att på så sätt sänka relaterade avgifter. Om myndigheten verkligen kan leva upp till detta hälsar MRO det med mycket stor tillfredsställelse.

TS anser när det gäller kulturhistoriskt intressant verksamhet att TS:s avgiftsuttag kan få påtagliga konsekvenser, och inte nog med det, det motverkar de kulturpolitiska målen. TS bedömer att myndigheten kan reducera de oönskade konsekvenserna inom detta område och att nödvändiga avgiftslättnader kan hanteras inom de befintliga anslagsramarna. TS har ett bemyndigande i senaste regleringsbrevet att finansiera verksamhet som rör museijärnvägar med skatteanslag. Under rubriken "Ramanslag ...skattefinansierad" i regleringsbrevet står "Verksamhet som avser museijärnvägar". Det är alltså helt klart uttalat från Näringsdepartementet en viljeyttring att avgifter för museijärnvägar kan finansieras via ramanslaget.

TS skriver också om risken för att verksamheter flyttar ut till andra länder på grund av att andra länder täcker hela eller delar av de aktuella kostnaderna med skattemedel. I fallet museibanor är givetvis risken för utflyttning obefintlig. Men det är intres-

MRO

Ordförande Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV
0413-137 07, 070-607 76 44; info@museibanorna.se; www.museibanorna.se

MUSEIBANORNAS RIKSORGANISATION

sant att se hur vårt granland Danmark behandlar museitrafik. I ett nyligen av danska Transportministeriet publicerat dokument går det att läsa följande:

1. Der er i 2013 afsat kr. 5.0 mio til veteranogene i DK.
2. Der er i 2013 afsat kr. 1.0 mio til analyse af signalsystem for veteranotog i DK.

(<http://www.trm.dk/~media/Files/Politiske%20aftaler/Transportaftale%2021%20marts/Samlet%20aftaletekst2131400.pdf>)

Underlättande åtgärder

TS har i uppdrag att föreslå en ordning som syftar till att identifiera ideella föreningar som förvaltar kulturhistoriska värden på sådant sätt att någon form av subvention i förhållande till TS ordinarie avgiftsättning kan vara motiverad. TS anser sig redan ha genomfört ett antal olika åtgärder för att underlätta för dessa organisationer inom till exempel följande fyra områden:

Regelförenklningar

TS genomför en översyn av befintliga regelverk där samtliga föreskrifter ska gås igenom. Vid denna översyn och i samband med utformandet av nya föreskrifter är ambitionen att inte ställa omotiverade krav på berörda organisationer. Dessvärre finns ett aktuellt exempel på raka motsatsen. MRO syftar här på den remiss som kom från TS i början av 2013. Remissen är en omskrivning av det dokument (BVFS 2000:4) som har rubriken *Järnvägsinspektionens föreskrifter om hälsoundersökning och hälsotillstånd för personal med arbetsuppgifter av betydelse för trafiksäkerheten*. Delar av detta dokument är centrala i museibanornas hantering av sin personals hälsa. I remissförslaget ställs tyvärr "omotiverade krav". MRO föreningarnas nuvarande system för granskning av lämplighet för blivande tågklarare och förare är överlägset det i denna remiss föreslagna psykologtestet. Ett bra och sedan många år fungerande system (som i realiteten sträcker sig över månader och år för varje ny medlem) föreslås i denna remiss att ersättas av ett sämre (avklarat på någon timme) bara för att myndigheten därigenom får mera likformiga regler för den museala verksamheten som för den kommersiella. MRO sände in ett mycket negativt remissvar på den remissen.

MRO har ambitionen – när avgiftsuttaget för museibanor är färdighanterat – att utarbeta välunderbyggda förslag på regelförenklningar. Dessa kommer att tillställas TS.

Systemkostnader

Om TS endast bedrev verksamhet mot mindre komplexa organisationer skulle inte lika omfattande verksamhetssystem vara nödvändiga. TS anser därför att mindre komplexa organisationer inte bör bära lika stor andel av dessa kostnader. MRO ser mycket positivt på denna inställning från TS sida.

Lönekostnader

TS skriver vidare att de mindre komplexa organisationerna, som har en enklare verksamhet, kan inom vissa områden handläggas av personal med en lägre lönenivå än den personal som handlägger ärenden för organisationer med mer avancerad verksamhet. MRO ser mycket positivt också på denna inställning från TS sida.

Större andel indirekt tid

MRO

Ordförande Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV
0413-137 07, 070-607 76 44; info@museibanorna.se; www.museibanorna.se

MUSEIBANORNAS RIKSORGANISATION

Vidare skriver TS att i avgiftskalkylerna används endast de direkta timmarna. I flera fall bedöms komplexa organisationer också ge upphov till en större andel indirekta timmar, exempelvis genom att myndigheten deltar i olika arbetsgrupper och nätverk enbart till följd av dessa komplexa organisationer. Ett mycket rimligt synsätt från TS sida anser MRO.

Korrekta siffror

I utredningen ger TS angående järnvägsföretag, infrastrukturförvaltare samt innehavare av järnvägsfordon vissa sifferuppgifter (bl a på sidorna 15, 19 och 26). Korrekta siffror för MRO och dess järnvägmuseibanor är att inom MRO finns 18 föreningar som samtliga är järnvägsföretag, infrastrukturförvaltare och fordonsinnehavare. Utöver dessa finns inom MRO 3 museispårvägsföreningar.

Avgifter under 2013

Från och med 2013 tillkom en årlig tillsynsavgift för läkare på 8,4 kkr respektive för psykolog på 9,4 kkr. TS anser att denna avgift riskerar att ge upphov till påtagliga konsekvenser och kommer därför att utreda en nedsättning av denna avgift. MRO ser mycket positivt på denna inställning från TS sida. MRO anser det viktigt med regelbundna hälsokontroller. Dock får inte kostnaden för läkare- resp. psykolog –besök bli orimlig. Varken för föreningar (för de fall dessa betalar för sina medlemmar) eller för den enskilde (för de fall då föreningen låter sina medlemmar själva betala). TS tar under 2013 – i väntan på den utredning som nu remissbehandlas - endast ut avgifter för registerhållning av järnvägsfordon, godkännande av utbildningsplaner samt en nedsatt avgift för godkännande av komponenter och tekniska delsystem. Inga tillsynsavgifter tas ut av museijärnvägar i egenskap av att de är järnvägsföretag eller infrastrukturförvaltare.

Utredningens förslag till avgiftslättnader för museijärnvägar

I avsnitt 8.1.1 (sid 134-135) i utredningen redogörs för kostnaden för de olika avgiftspunkterna, vilken kostnadstäckningsgrad som TS avser att eftersträva och vilken subvention från annan finansiering som blir nödvändig.

Ur tabellen på sidan 134 framgår att TS avser att genomföra avgiftslättnader för museibanor inom följande punkter:

1. tillstånds- och tillsynsavgift i egenskap av järnvägsföretag
2. tillstånds- och tillsynsavgift i egenskap av infrastrukturförvaltare
3. godkännande av tekniska system och delsystem
4. registerhållningsavgift i egenskap av fordonsinnehavare.

För följande punkt avser dock TS att även i fortsättningen ta ut full avgift:

5. godkännande och tillsyn inom utbildningsområdet.

För den tillsyn TS utövar över museiföreningar i egenskap av att de är järnvägsföretag (1) respektive infrastrukturförvaltare (2) avser inte TS att ta ut några avgifter och inte heller för den årliga registerhållningsavgiften för järnvägsfordon (4).

För godkännande av tekniska komponenter och delsystem (3) anser TS att även fortsättningsvis ta ut en nedsatt timtaxa och använda ett maxbelopp per ärende för

MRO

Ordförande Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV
0413-137 07, 070-607 76 44; info@museibanorna.se; www.museibanorna.se

MUSEIBANORNAS RIKSORGANISATION

museijärnvägar. Den nedsatta timtaxan är beslutad till 500 kr/h jämfört med ordinarie timtaxa som uppgår till 1.4 kkr/h. Maxbeloppet per ärende är beslutat till 5 kkr. TS bedömer att ett maximalt belopp på 5 kkr per sådant ärende inte får några påtagliga konsekvenser.

För avgifter inom utbildningsområdet (5) kommer TS även fortsättningsvis att ta ut avgifter enligt självkostnad. Skälet är bland annat att dessa avgifter inte bedöms uppgå till en sådan nivå att de får påtagliga konsekvenser. Vidare konstateras att verksamheten är frivillig och också ger tillståndshavarna rätten att utbilda personal inom kommersiell verksamhet. En befrielse från avgiften anses därför ge upphov till en ej önskvärd konkurrenspåverkan.

MRO anser därför att regelverket bör skrivas så att godkännande inom utbildningsområdet inte gäller för tjänstgöring inom kommersiell verksamhet, Då faller argumentet om ej önskvärd konkurrens påverkan och avgiften inom utbildningsområdet kan därmed slopas.

Inom området Museijärnvägar uppgår de årliga kostnaderna inom myndigheten till totalt cirka 1,2 Mkr/år enligt TS beräkningar. Det framgår också av tabellen på sidan 134 i utredningen att TS strävar efter en kostnadstäckningsgrad på 34 %. Detta innebär omkring 0,4 Mkr/år som kommer att krävas in från järnvägsmuseiföreningarna. Subventionen genom statsmedel blir därmed 0,8 Mkr/år.

0,4 Mkr/år som avgift för museijärnvägsföreningarna ska också ses i relation till MRO banornas totala trafikintäkter på omkring 8 Mkr/år. Som exempel på olika storlekar på föreningar kan nämnas att trafikintäkten (år 2012) för en liten förening (Munkedals järnväg) är 55 kkr/år, för en halvstor förening (Jädraås Tallås järnväg) 340 kkr/år och slutligen för en stor museibana (Östra Södermanlands järnväg) 1,3 Mkr/år.

MRO anser inte att det finns några rimliga argument för att kräva in 0,4 Mkr/år från järnvägsmuseibranschen. Trafiken bedrivs på ideell basis av föreningsmedlemmar utan avlönad personal och med syftet att visa upp för allmänheten det kulturhistoriska arvet av spårburen trafik. MRO:s medlemsföreningar som har sökt och blivit definierade som museiorganisationer bör därför befrias från alla avgifter till TS. En sådan befrielse från alla avgifter blir i linje med Näringsdepartementets intensioner, uttryckta i senaste regleringsbrevet.

Slutligen kan frågas vad administrationskostnaden för TS blir för att debitera och driva in dessa 0,4 Mkr/år från ett stort antal museiföreningar. Denna administrationskostnad kanske rent av hamnar i paritet med dessa 0,4 Mkr/år? Är det då egentligen vunnit något?

Vänligen

Ragnar Hellborg
Ordförande